

Плани практичних та методичні рекомендації до їх підготовки

Практичне заняття № 1-2.

Медіакритика як галузь сучасної журналістики.

1. Визначення і основні поняття медіакритики.
2. Функції медіакритики, їх співвідношення з базовими функціями журналістики: інформаційно-комунікаційна функція МК; регулятивна функція критики мас-медіа; МК і соціальна функція журналістики; функція руйнування міфів у суспільстві. Розвінчання міфів-стереотипів, які нав'язуються ЗМІ.
3. Історія медіакритики: зарубіжний і український досвід.

Завдання: ознайомитись із думкою експертів з приводу перспектив розвитку медіа, перевірити чи вони справдились, запропонувати свої прогнози:

Як зміняться медіа через п'ять років: думка комунікаційних та медіаекспертів [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://jsc.com.ua/yak-zminyatsya-media-cherez-pyat-rokiv-dumka-komunikacijnix-ta-mediaekspertiv.html>

Література

Медіакритика: навчально-методичний комплекс для студентів II курсу (спеціальність: журналістика) / Михайлюта В.П. – Режим доступу: journlib.univ.kiev.ua/Mediacritica_mk.doc

Потятинник Б. Медіа: ключі до розуміння. Серія: Медіакритика. – Львів, 2004. – 312с.

Михайлин І. Журналістика як всесвіт: Вибрані медіадослідження. – Х.: Прапор, 2008. – 512с.

Бутиріна М.В. Стереотипи масової свідомості: особливості формування та функціонування у медіа середовищі: Монографія. – Дніпропетровськ: "Слово", 2009. – 368с.

Короченский А. Регулятивная роль медиакритики [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://evartist.narod.ru/text19/035.htm>

Маклюэн Г. М. Понимание Медиа: Внешние расширения человека / Пер. с англ. В. Николаева; Закл. ст. М. Вавилова. – М.; Жуковский: «КАНОН-пресс-Ц», «Кучково поле», 2003. – 464 с.

Чому медіакритика потрібна. Лекція Отара Довженка [електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=qg56LetJGFA>

Herman E., Chomsky N. (1986) Manufacturing consent. The Political Economy of the Mass Media. Pantheon Books, New York. – 407 p.

<http://www.socialismonline.net/sites/default/files/Manufacturing%20Consent%20-%202002%20-%20by%20Chomsky%20and%20Herman.pdf>

Квіт С. Масові комунікації : підручник / С. Квіт. – К. : ВД «Києво-Могилянська академія», 2008. – 208 с.

Kristoffer Holt, Torbjörn von Krogh The citizen as media critic

in periods of media change. Observatorio (OBS*) Journal, vol.4 - n°4 (2010), 287-306. <http://obs.obercom.pt/index.php/obs/article/viewFile/432/394>

Практичне заняття № 3-4

Соціальна роль медіакритики. Медіакритика та аудиторія ЗМІ

1. Медіакритика і формування суспільного консенсусу.
2. Медіакритика і проблема суспільної довіри до ЗМІ.
3. Роль медіакритики в захисті гуманістичної культури.
4. Медіакритика і мовна культура ЗМІ.
5. Роль медіакритики у підтриманні здорового психологічного і морального клімату в суспільстві.
6. Медіакритика і висвітлення у ЗМІ проблем суспільної безпеки.
7. Взаємини медійних організацій і аудиторії в умовах інформаційного ринку.
8. Медіакритика і проблема соціальної відповідальності ЗМІ.
9. Підзвітність ЗМІ перед суспільством і медіакритика.
10. Роль медіакритики у формуванні раціонально-критичної інформаційної культури.

Література

1. Квіт С. Масові комунікації : підручник. К. : ВД «Києво-Могилянська академія», 2008. 208 с.
2. Короченский А. «Пятая власть?» Феномен медіакритики в контексте інформаційного ринку : монограф. Ростов: Международный ин-т журналистики и филологии, 2002. 272 с.
3. Медіакритика: навчально-методичний комплекс для студентів II курсу (спеціальність «Журналістика»). К. : Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2009. 70 с.
4. Потятиник Б. Медіа: ключі до розуміння. Л., 2004.
5. Фенько Н.М. Медіакритика. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2012. 103 с.
6. Černjavs'ka L. Die Rolle der Medienkritik bei der Bildung des Medienraums der Ukraine. *Dialog der Sprachen – Dialog der Kulturen. Die Ukraine aus globaler Sicht*. München : Verlag readbox unipress Open Access LMU, 2019. S. 530–537.

Практичне заняття № 5-6

Спеціалізовані медіакритичні видання

1. Історія створення спеціалізованих видань в Україні.
2. Структура сайту «Телекритика». Інформаційне протистояння в інформаційній війні. Боротьба часопису за свободу слова, боротьба із «джинсою».
3. Видання «Медіакритика»: функції, рубрикація, проблематика

4. Видання «Детектор медіа»: функції, рубрикація, проблематика
5. Постійні автори – професія медіакритик.
6. Проблематика медіакритичних матеріалів у газетах та журналах.
7. Багатство проблематики МК матеріалів.

Література

1. Лигачева Н. Некоторые вопросы «джинсоведения» [Электронный ресурс]: Телекритика : [сайт] / Н. Лигачева. – Режим доступа : <http://telekritika.ua/media-continent/authorcolumn/nl/2008-03-26/37372>
2. Квіт С. Медіакритика як нове медіа тло [Електронний ресурс] : Центр медіа реформ [сайт] / С. Квіт. – Режим доступу : <http://www.mediareform.com.ua/article.php?articleID=424> (11.04.05). – Назва з екрану.
3. Михайлюта В. "Телекритика " в боротьбі за якісну журналістику / В. П. Михайлюта // Журналістыка – 2009: стан, праблемы і перспектывы: матэрыялы 11-й Міжнар. навук.-практ. канф. прысв. 65-годдзю факультета журналістыкі БДУ, 3-4 сн. 2009.г., Мінськ / рэдкал.: С.В. Дубовік (адк. рэд.) [і інш.] . – Вып. 11. – Мінськ: БДУ, 2009. – 571с. – С. 505-506.
4. Медіакритика:навчально-методичний комплекс для студентів II курсу (спеціальність: журналістика) / Михайлюта В.П. – Режим доступу: journalib.univ.kiev.ua/Mediacritica_mk.doc
5. Телекритика (електронний ресурс). – Режим доступу: <http://media.1plus1.ua/ua/group/related/telekritika>
6. Порівняння сайтів Телекритика і Медіакритика (електронний ресурс). – Режим доступу: <http://blog.i.ua/user/1648215/854540/>
7. Фенько Н. Проблеми становлення регіональної медіа критики [електронний ресурс] / Н.Фенько // Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского Серия «Филология. Социальные коммуникации» Том 25 (64) No 4. Часть 1. С.310-314. – Режим доступу: http://sn-philolsocom.crimea.edu/arhiv/2012/uch_25_4_p1/055fenko.pdf
8. Сулим А. Телекритика як різновид медіакритики: функціональні й тематичні аспекти [електронний ресурс] / А.Сулим // Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского Серия «Филология. Социальные коммуникации» Том 25 (64) No 4. Часть 1. С.38-43. – Режим доступу: http://sn-philolsocom.crimea.edu/arhiv/2012/uch_25_4_p1/007sulim.pdf

Завдання:

Ознайомитись із мережевими виданнями з медіакритики. Зробити колективний огляд (кожен студент розглядає 4 сайти) українських

(«Телекритика» і «Медіакритика» обов'язково для усіх) та зарубіжних видань. Деякі із списку вже не існують або змінили назви

Російські сайти:

“МедиаРевю” <http://mediareview.by.ru>

“Среда” <http://www.internews.ras.ru/sreda>

<http://www.sreda-mag.ru>

“ТВ-Дайджест”

<http://tv-digest.ru>

American Journalism Review:

<http://www.ajr.org>

<http://www.ajr.newslink.org>

Columbia Journalism Review:

<http://www.cjr.org>

On-line Journalism Review:

<http://www.ojr.org>

Російськомовні сайти:

Организация “Интерьюс”:

<http://www.internews.ras.ru>

Русский информационный портал “Масс-медиа”:

<http://www.mass-media.ru>

Фонд защиты гласности:

<http://www.gdf.ru>

Институт проблем информационного права:

<http://www.medialaw.ru>

Міжнародні проекти:

Каталог “Media Criticism and Research Sites”:

<http://world-newspapers.com>

MediaChannel:

<http://www.mediachannel.org>

Бразилія

Instituto Gutenberg:

<http://www.igutenberg.org>

Великобританія

Комісія скарг на пресу (Press Complaints Commission - PCC):

<http://www.pcc.org.uk>

Організація “Press Wise Trust”:

<http://www.presswise.org.uk>

Організація моніторингу мас-медіа і медіакритики “MediaLens”:

<http://www.medialens.org>

Ірландія Irish Media Review:

<http://indigo.ie/~imr>

Іспанія

Сайт “Медіаполіс”:

<http://www.mediapolis.es>

Асоціація користувачів комунікаціями - Asociaciyn de Usuarios de Comunicaciyn (AUC):

<http://www.auc.es>

Туреччина:

<http://www.medyajans.com/medya-siteleri>

<http://www.tgc.org.tr/>

США:

Архів медіакритики Н. Чомського (Noam Chomsky):

<http://www.worldmedia.com/archive>

Accuracy in Media:

<http://www.aim.org>

American Society of News Editors:

<http://www.asne.org>

Center for Media and Public Affairs:

<http://www.cmpa.org>

Center for Media Education:

<http://epn.org/cme>

Center for Media Literacy:

<http://www.medialit.org>

Fairness and Accuracy in Reporting (FAIR):

<http://www.fair.org>

Media-Criticism.com:

<http://www.Media-Criticism.com>

Media Education Foundation:

<http://mediaed.sitepassport.net>

<http://mediaed.org>

Media Matters (PBS):

<http://www.pbs.org/MediaMatters>

Media Scope:

<http://www.mediascope.org>

Media Studies:

<http://www.mediastudies.org>

Media Watch:

<http://www.mediawatch.org>

National Institute on Media and the Family:

<http://www.mediaandthefamily.org>

News Watch:

<http://www.NewsWatch.org>

Parents Television Council:

<http://www.parentstv.org>

Pew Center for Civic Journalism:

<http://www.pewcenter.org>

Pew Research Center for the People and the Press:

<http://www.people-press.org>

The Pointer Institute for Media Studies:

<http://www.poynter.org>

Policy.com: Ethics and the Media

<http://www.policy.com>

Society of Professional Journalists:

<http://www.spj.org>

Transparency:

<http://www.transparencynow.com>

Truth in Media:

<http://www.truthinmedia.org>

Фінляндія

Сайт кафедри журналістики Університета Тампере:

<http://www.uta.fi/ethicsnet>

Додатковий список сайтів «медіа про медіа»:

<http://bestapp.menu/rekomenduemye-sajty/>

Практичне заняття № 7-8

Галузева медіакритика

1. Кінокритика.

2. Телекритика.

3. Літературно-художня критика.

4. Технології і методи творення медіакритичних спеціалізованих текстів.

Література.

1. Сулим А. Медіакритика в Україні: функції, тематика, проблематика. Дис... канд. н. із соц. ком. Дніпропетровськ, 2015.

2. Костецька Л.О., Чернявська Л. В. Літературно-художня критика. Навчальний посібник для студентів магістратури і спеціалістів спеціальності «українська мова та література» філологічного факультету. - Запоріжжя: ЗНУ, 2010. - 90 с.

Практичне заняття № 9-10

Професійні засади медіакритики

1. Професійні стандарти журналістики. «Патріотичний журналізм».

2. Системи громадського контролю за ЗМІ.

3. Соціальна медіаграмотність.

4. Практика використання інтертекстуальності в сучасних медіа. Поняття інтертекстуальності в медіа. Плагіат.

Література

Медіакритика: навчально-методичний комплекс для студентів II курсу (спеціальність: журналістика) / Михайлюта В.П. – Режим доступу: journalib.univ.kiev.ua/Mediacritica_mk.doc

Паспорт професії. – Режим доступу: http://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/zhurnalist_multimediynih_vidan.pdf

ЖУРНАЛІСТСЬКІ СТАНДАРТИ: НОРМАТИВНА ДОВІДКА. – Режим доступу: http://imi.org.ua/journalist_monitoring/32371-jurnalistski-standarti-normativna-dovidka.html

Європейські професійні та етичні стандарти новинної журналістики. Частина 1. – Режим доступу: <http://n-kruglashova.vkursi.com/7098.html>

Сорока В. Європейські стандарти тележурналістики: огляд наукових та практичних надбань / В.Сорока // Інформаційне суспільство. Випуск 17. – 2013. – січень-червень. – С.88-95.

Рижко О. Плагіат як соціокомунікаційне явище / О.Рижко // Український соціум та медіа: динаміка взаємодії (2010 – 2015 рр.) матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції [наук. ред. В. Різун; упоряд. Т. Скотникова] – К. : Інститут журналістики, 2015. – Режим доступу: <http://journalib.univ.kiev.ua/conf/conf2015.pdf>

Патрікеєва Н. [Громадський контроль ЗМІ в Україні: реальний стан та перспективи](#) / Н.Патрікеєва // Медіакритика. – Режим доступу: <http://www.mediakrytyka.info/ohlyady-analytyka/hromadskyuy-kontrol-zmi-v-ukrayini-realnyu-stand-ta-perspektyvy.html>

Соціальна медіа грамотність: п'ять ключових принципів. – Режим доступу: <http://prportal.com.ua/Peredovitsa/socialna-mediagramotnist-pyat-klyuchovih-principiv>

Пашина О. «Патріотичний журналізм» у висвітленні військових конфліктів у США в контексті етичних журналістських стандартів / О.Пашина // Режим доступу: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2283>

Толокольнікова К. Інформаційна війна: від «журналістики відданості» до «кремлівських тролів»// http://osvita.mediasapiens.ua/ethics/standards/informatsiyna_viyna_vid_zhurnalisti_ki_viddanosti_do_kremlivskikh_troliv/

Половинчак Ю. Інформаційна політика щодо висвітлення військових дій: світовий досвід / Ю.Половинчак // Режим доступу: <http://nbuviar.gov.ua/images/dumka/2015/12.pdf>

Зражевська Н. Інтертекстуальна парадигма журналістського тексту. – Режим доступу: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2135>

Масімова Л. Інтертекстуальність візуального тексту мас-медіа / Л.Масімова // Соціальні комунікації в інтелектуальному просторі. Матеріали конференції 13.11.2014., м.Київ. – Режим доступу: http://elibrary.kubg.edu.ua/4898/1/L_Masimova_13_11_14_konf_GI.pdf

Проблеми медіаекології

1. Медіакритика як прояв своєрідного ноосферного екобалансу (нооценозу).
2. Роль медіакритики в корекції соціально-шкідливих стереотипів (етичних, расових, статевих, культових).
3. Мова ворожнечі: дегуманізація. Образ ворога. Ознаки і техніки мови ворожнечі.
4. Ярлики ворожнечі щодо внутрішньо переміщених осіб.

Література

1. Бутиріна М.В. Стереотипи масової свідомості: особливості формування та функціонування у медіасередовищі: Монографія. – Дніпропетровськ: "Слово", 2009. – 368с.
2. Квіт С. Масові комунікації : підручник / С. Квіт. – К. : ВД «Києво-Могилянська академія», 2008. – 208 с.
3. Короченский А. «Пятая власть?» Феномен медіакритики в контексте інформаційного ринку : монограф. / А. П. Короченский. - Ростов: Международный ин-т журналистики и филологии, 2002. – 272 с.
4. Медіакритика: навчально-методичний комплекс для студентів II курсу (спеціальність «Журналістика») / підготув. канд. філол. наук, доцент Михайлюта В.П.: - К. : Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2009. - 70 с.
5. Потятиник Б. Медіа: ключі до розуміння. – Л., 2004.
6. Серажим К.С. Текстознавство: Підручник. – К., 2008.
7. Фенько Н.М. Медіакритика: Навчально-методичний посібник/ Н.М. Фенько. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2012. – 103 с.

Практичне заняття № 13-14

Проблема замовної журналістики

1. Інформація і медіаспоживання. Практичні маркери інформації та пропаганди в медіапросторі.
2. Власники медіа.
3. Цензура, самоцензура, джінса.
4. Журналістські стандарти.
5. Маніпуляції в медіа та пропаганда.
6. Фейк як один із механізмів інформаційної маніпуляції.
7. Маніпуляції в заголовках, з експертами, фотофейки, маніпуляції на ТБ, в нових медіа, в книгах.
8. Застосування інструментів перевірки інформації, спростування фейків.

Література

1. Артеменко С. Чи можна подолати "джинсу" в українській журналістиці? [Електронний ресурс] / С. Артеменко. УНІАН. Права людини [сайт]. – Режим доступу : <http://human-rights.unian.ua/155239-chimojna-podolati-djinsu-v-ukrajinskiy-jurnalistitsi.html>. – Назва з екрану.
2. Голуб О. Що таке «джинса» і як її вилікувати [Електронний ресурс] / О. Голуб. Osvita.mediasapiens. [сайт]. – Режим доступу : http://osvita.mediasapiens.ua/ethics/standards/scho_take_dzhinsa_i_yak_ii_vilikuviati/. – Назва з екрану.

3. Кабачій Р. «Джинса» як дорогий гаджет – музиш мати, але навіщо – невідомо [Електронний ресурс] /Р. Кабачій. Тиждень.ua [сайт]. – Режим доступу : <http://tyzhden.ua/Society/94363/PrintView> 1/5 – Назва з екрану.
4. Колодницька С. Як розпізнати джинсу в газеті [Електронний ресурс] / С. Колодницька. Osvita.mediasapiens. [сайт]. – Режим доступу : http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/mediaosvita/yak_rozpiznati_dzhinsu_v_gazeti/

Практичне заняття № 15-16

Українські моделі журналістики

1. Конфігураційна модель журналістського тексту В.Шкляра. Системний конфігуратор аргумента (В.Шкляр). Різновиди аргументації в журналістиці (В.Здоровега). Системний конфігуратор ідеї (В.Шкляр). Системний конфігуратор проблеми (В.Шкляр).
2. Лінгвосоціокультурні моделі Ольги Федик. Інформаційноінтерпретаційна модель відображення.
3. Модель ефективності журналістики.
4. Українська універсальна модель журналістики (М.Житарюк). Типологічна модель сучасної журналістики України (М.Житарюк)

Література

1. Житарюк М. Соціокультурна модель журналістики: традиції і новаторство: монографія / М.Житарюк. – Львів, 2008. – 416 с.

5.